

SAN

Prvo izdanje

copyright ©

Autor

Izdavač:

Nastasimir Miško Franović
e-mail: **nautilus_mn@hotmail.com**
00382 (0) 69 583 755

Urednik – lektura i korektura:

Nastasimir Miško Franović

Grafičko oblikovanje:

Ka2n studio - Petrovac

Grafička priprema:

Marginal studio - Petrovac

Štampa:

Merkator International D.O.O.
Živka Žižića BB Bijelo Polje
Tel. +382 (0) 50 430 444
e-mail: **merkator@t-com.me**
www.merkator.biz

Tiraž:

150 pimjeraka

San

CIP - Каталогизација у публикацији
Централна народна библиотека Црне Горе, Цетиње

**Knjiga je u pripremi. Nije završena katalogizacija*

Sadržaj:

5	Sadržaj
6	
7	Predgovor
8	Tišina
9	Bumbar
10	Žuti pas
11	Bosonogo ljeto
12	Gorštak
13	Čuvari grobova
14	Kamen
15	San
16	Ljubav
17	Korijeni
18	Mjesec
19	Slutnja
20	Sokole moj
21	Ti
22	Nije ostalo ništa
23	Mali žuti auto
24	Badanj
25	Nevjesta
26	Branje
27	Žučenica
28	Fjaka
29	Pilo
30	Međaš
31	Vešta
32	Zelje na potrušinu
33	Kuća
34	Sestre
35	Kasia
36	Kolijevka
37	Čarobnjak ispod moje krede
38	
39	Humka
40	Ptice zloslutnice
41	Klupa
42	Smokva
43	Ćutanje
44	Vrata istine
45	Srebrni trag mjeseca

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

Bilješka o autoru

Predgovor

Knjiga poezije "San" je zbirka pjesama koje su bile razbacane po mom radnom stolu ili skrivene u mom računaru u odjeljcima pod čudnim imenima.

Bio je izazovan zadatak odabratи koje pjesme uvrstiti u knjigu jer sam ih teško pronašao. Iako sam se mogao sjetiti njihovih imena, nisam se mogao sjetiti stihova.

Ne znam stihove svojih pjesama napamet. Morao sam pročitati prve retke kako bih se sjetio i vratio u tok pjesme.

Ovo je moja druga zbirka pjesama.

Pjesme u ovoj zbirci nastajale su deset godina u razdoblju koje je donijelo značajne promjene u mom životu.

Deset godina u životima svih nas promjeni mnogo.

U pjesmama se osjeti borba za pažnju, za mjesto.

Neke prežive svo to vrijeme i još će, ili se jednostavno ugase kao zvjezde padalice.

U trenu, nekom idejom osvijetle svoj trag, bljesnu i ugase se.

Nekad mi se učini da ne mogu pratiti misao u nekim od pjesama.

Prepoznajem ideju u njima ali bi je drugačije sada zapisao.

Unatoč izazovima, slijedio sam svoj san da objavim ovu meni jako dragu knjigu poezije. Slijediti svoje snove je obaveza, kao i borba u vremenu koje nam je dato.

Živjeti svoje snove lično je i sveto iskustvo.

Ovu knjigu posvećujem svima koji žive svoje snove.

Autor

Tišina

Ko nije osjetio pravu tišinu,
nije spoznao bol koja steže grlo i pritiska grudi.
Tišina koja dolazi iz spoljašnjeg svijeta,
kao protest svemu što postoji.
To sve što ne razumije tu tišinu.
Tišina kao kazna koju zagriš kao najrođeniju.
Unutar ljuštture prolaze misli koje se tiskaju.
Lava misli a riječi nema.
Muk.
Jer se riječju ne može objasniti.
Tišina kao rana koja ne zarasta.
Tišina koju ne razumiješ.
Tišina koja je sve rekla.
Tišina koja ništa na bolje nije promjenila.

Bumbar

imali smo po pet godina
nas troje prije šezdeset godina
i ko bi se sjetio toga dana
kada smo sahranjivali Bumbara
da Bumbara
kojeg smo vezali u zicom
letio je sve dok ga nijesmo zgniječili
i sahranili u kutiji šibica
uskoro društvo mu je pravio Vrabac
kojeg smo našli usnulog i smežuranog
jedva je stao u kutiju od cigareta
i ko bi se sjetio Bumbara i usnulog Vrapca
da nijesmo danas sahranjivali Petra
da je Petar živ poricao bi da je to bio Bumbar
znam da bi rekao da je to bila zelena buba i usnuli Vrabac

Žuti pas

Jul, podnevna žega.
Nedelja pred ručak.
I to glupo dozivanje.
Ručak!
Već su me zvali dva puta.
Nijesu mi dali unijeti psa u kuću.
Plašio sam se da će otići.
Prvi mu je dan kod mene.
Donio sam ga sa druge strane puta.
U dvorištu punom starudija ostavio sam ga na buretu.
Pas je mali a bure visoko.
Neće on nikuda.
Poslije ručka natjeraše me da spavam.
I zaspim nevoljno.
Sanjam mog žutog psa.
Ostavljenog na tom buretu,
punom katrana.

Bosonogo ljeto

vadili smo trnje i kamenčiće iz tabana
razderanih i crnih od trčanja
po zemlji, šljunku, asfaltu
čitavo ljeto
čistili ih svako veče pred spavanje
došlo je vrijeme da tabane treba staviti u cipele
jer u školu se ne ide bos
kupuju nam nove za broj veće cipele
i treba uvući te tabane
sputati da nekako stanu
a već sjutra hodamo u njima
polako
pravimo bolne korake sjećanja na ljeto

Gorštak

Ja sam čvsto na zemlji ukorijenjen ljutim kamenom.
Išiban vjetrom.
Suncem opaljen.
Stojim na svome.
Svaki kamen pamti moje pretke.
Njihove stope i svetu lozu gorštačku.
Pamti ovaj kamen i ne mogu ustuknuti ni pred kim.
Stojim i čekam te.
Milenijum i više dočekah mnoge.
Otpremih ih dobro gorštački.
U krv ogreznuh s osmjehom.
Stojim i dalje i nedam na sebe.
Ja sin ovih vrleti i krša.

Čuvari grobova

Naši su grobovi od grubog kamena.
Sivi ko kišno nebo.
Rasuti po cvjetnim livadama ko kule stražare.
Svijetle ko svici po usnulim poljima.
Zaboravljeni vire iz visoke trave.
Po njima sklizne usamljeni gušter.
Čuvar mrtvih duša,
poskok zadigne rog i jezikom palace.
Lišaj se opružio preko uklesanog krsta.
Plavi zvončići iznikli su pored.
Starica bere majčinu dušicu i pelin.
Pognuta ko snop sijena.
Gavran crni zrnevље skuplja.
Vjetar zimi zavija poljem.
Snijeg kad zastudi prekrije sve.
Zagospodare vukovi.
Dozivaju čopor na zraku punog mjeseca.
Opominju lakovjerne.
Odvraćaju naoružane,
čizmom vojničkom da ne ugaze.

Kamen

Kamen na kamen
Spomen
U kamen pretvoreno
S kamena na kamen
Kamen pod glavu
Kamenom u glavu
Kamena s ramena
Ojkanje s krša
Ooooj, dozva li ga dozva!
Ne kamen u kuću!
U kam' se kazalo!
S krša zmija
Mlivo ispod krša
Kameno more
Od kamena klačina
Od krša međaš
Međa
Pilo
Ub'o
Kameno guvno
Gomila krša
Pižun
Kameni volat
Iz krša voda
Bistijerna
Kamen stanac
Kameni prag
Prekroči
Ukleši na kamenoj ploči
Ime tvoje
Spomen

San

Onda kad sam poželio da budem pjesnik,
izmami me sunce da u nevrijeme prolistam.
Procvjetah.
I mraz opriji cvijet mi svaki.
Rane da zaciјele čekah
Čekah dugo.
Iz suvih grana ponovo da prolistam.
Da budem cvijet proljeća vjesnik.
Onda kad sam poželio da budem pjesnik.

Ljubav

Kao otkucaj tvoga srca koji čuješ.
Kao brzi udah prije nego zaroniš u vodu.
Zalogaj tvog omiljenog voća.
Miris koji prepoznajes iz daljine.
Nervozno čekanje.
Okretanje na vrhovima prstiju,
praveći se da to nije važno.
Dolazi ljubav neočekivano.

Korijeni

Kao dub sa puno čvorova i zbijenih godova.
Nabrojati možeš godina i godina.
Ođen će se broji dubina korijena.
Priča što se prenosi s koljena na koljeno.

Čuješ li dobro kako zemlja moja diše?
Korijeni iz lokava krvi u kamen se primiše.
Slušaj, imaš zašto i ne pitaj koliko.
Ođen je imanje tvoje vaskoliko.

Kolijevka ti puče u ove krše.
Nedaj da ti snove rasprše.
Pričama slatkorečivim i ruvom gospodskim.
Ođen je duša tvoja u vrletima ovim gorskim.

Mjesec

Mjesec se kroz grane šunja,
kao kroz misli moje nadanja.
Prikrao se i čuti.
Noć je bezvoljna i šuti.
Što to mjesec u tišini sluti.
Čujem srce.
Izađi i odagnaj moje slutnje.

Slutnja

Naslutih kišu po oblaku iz tvoga pogleda,
i krenuše onda suze niz obraze tvoje.
Kisnem, i grmiš mi tu na uvo što smo mogli nas dvoje.

Sokole moj

Klikni sokole i uzleti visoko.
Uzleti s bunjišta kokoško čora.
Ne jedi meso s ruke razgubalo te sokole.
Đe će ti gora?
Đe će ti oka?
Đe će ti krš?
Đe će ti nebo?

Klikni sokole leti, leti visoko.
Ne sleći na ruku gospodara.
Ne slušaj zvončića zvon.
Uzica i kape se klon'.
Leti, raskrili više gore.
Osmotri ozgor smrdljivi tor.
Slobodno klikni da čujem ti poj.
Klikni sokole moj.

Ti

Kao pjesak ovlaš dirnut morskom pjenom koža tvoja vlažna,
usne tvoje dva žala, morem riječi talasaju.

Tu meni na uvo.

Ti bestidnice što sve izgovori,
i koliko me puta slaga a ja ti vjerovao.

Vjerovao ti svaku riječ i slušao bi još!

Ne bi se umorio jer laž tako lako siđe sa tvojih usana.

Prevarićeš i otici ćeš.

Ostaću da slušam eho tvojih riječi.

Zvoniće sa tvojih usana kao iz školjke prislonjene na uvo.

Gledaću u morsku pjenu što nestaje s mehurićima u pijesku.

Noć će prostrijeti zvjezdani prekrivač preko vedrog neba.

Da se gledamo.

Skrivamo i tražimo,
da sijamo i utrnemo kao posljednja zvijezda.

Do zore i prvog sunca što se probija kroz krošnju našeg stabla.

U izmaglici podnevne jare da se lažemo,
i ližemo rane kao ranjeni psi.

Nije ostalo ništa

Nije ostalo ništa.
Sve je sprala prva jesenja kiša.
Obećanja i zaricanja.
Nadanja i poricanja.
Nerođenu djecu.
Miris tvoje kože.
Sjaj tvoje kose.
Sjećanja na tvoje oči.
Neprospavane noći.

Zato ne volim kišu.
Ni sjećanja.
Ni obećanja.
Ni nadanja.
Nije ostalo ništa.
Ništa što smo voljeli.
Ništa što smo htjeli.
Sve je sprala prva jesenja kiša.

Mali žuti auto

Čekali smo ispred bolnice skoro treći sat.
Čekali su da budu sigurni da moja djevojčica nikada više neće zaplakati.
Bolničarka je iznijela usnulu, zabradjenu i umotanu u čistu bijelu pelenu.
Zakačila joj je neku roze mašnicu da joj bude lijepa.
Onesvjestih se kad sam video da je stavlaju u mali bijeli kovčežić
Krenuli smo komšijinim malim žutim autom.
Vijugali smo brdskim putem.
Osluškivao sam naslonjen na zadnjem sjedištu.
Ništa se nije čulo čak i motor tog malog žutog auta nije bio preglasan iako je bilo uzbrdo.
Tražio sam da stanu.
Stali su da opet oslušnem plače li moja djevojčica tu na zadnjem sjedištu.
Komšija bez riječi nastavlja da vozi.
Postao sam otac tog dana.
A moja djevojčica je ugledala svijet.
Nije joj se dalo na ovom svijetu.
Skoro je svanulo i dođosmo pred crkvu kod mjesnog groblja.
Sačekaše nas debeljuškasti kaluđer i vižljasti crkvenjak.
Sve smo pripremili reče kaluđer mojem ocu.
Rekoše crkvenjaku da me odvede negdje.
Nijesam htio, želio sam da ispratim svoju djevojčicu.
Onesvjestih se opet kad se pred nama otvoti duboka crna jama.
Polivali su me vodom i crkvenjak me sjede na susjedni grob.
Nijemo gledah u bijelog kamenog anđela.
Pođoh teturajući ka izlazu sa groblja bez suze i jecaja.
Zbogom mila moja djevojčice.

Badanj

Eno dolje u dno magazina velja se badanj.
Zabanio bješe ka' paša pod Stambol.
Rasušio bješe, spadaju mu obruči gvozdeni.
Ka' đetetu gaće po dvorištu.

Uželio grožđa.
E da mu se najest'!
Da mu se mastike napit'
Uželio bješe čeljadi.
Uželio bješe bosih nogu da meče po njemu.

Nevjesta

Lijepo san jo' rekla da će makarule destregat'.
Nijesmo se dogovorile da ćemo ih samo ošporkat'.

N'o da ćemo jednu dobru pašticadu učinjet'.
Ovakvi stari nema niko ričet'.

Ja sad ne smijen ni riječ reć'.
Lijepo san zborila: ne na forcu, neće ni ništa uteć'.

Zaludu napra'ismo makarule fine od škuroga brašna.
Zaludu san zborila, prekuva makarule i eto ti bruka strašna.

Ne bi je prekorila obraza mi, da šćaše učinjet' toćadu alavija.
Eto joj sad svekar pofermaje, put mene namiguje i cigar savija.

Izio bi i tri teće makarula prekuvanja.
I muča bi za ko zna kol'ko dijanija.
Nevjesti da ne zamjeri što makaruli nijesu alavija.

Branje

Ljepo ćemo danas učinjet' branje.

Blitve, zelja, luka pora, srpulje,
škaljine, divljega luka manje.

Brez krtole i morača nemo' ga činjet'.

Prije no ga pristaviš treba malo drva donijet'.

Tako, polako sve ovo dobro preprat'.

Sve u bronzin i ozgor zatisak i polako kuvat'.

Miriše viđećeš ki duša, samo me dobro posluša'.

Kad se zgotovi treba mu ulja maslinova,
zamirisaće iznova .

Našu kužinu brez branja zamislit' ne mogu.

Žučenica

Žučenice mučenice kol'ko san te brala.
Sve rukama ki da san orala.
Leba rumetina.
Ulja maslinova.
Češnjaka i sira ozgor gratanoga.
Kupicu vina.
Za težaka pića tanka.
Trpi do ujutro.
Pa škudelu mlijeka.,
Šaku smokava,
i polako uza stranu.
Bravima naviše.

Fjaka

Ufati me fjaka, na muku san velju.
Neda mi se ništa danas činjet.
U džardin bi treba komat iskopat', pamidoru za mećat'
Ne da mi se odit, sunce je visoko i nijesam u želju.

Evo podamnom škripi karijega.
Ne znate vi što je Anđelikina stega.
Kra' mene je doma konfužion.
Ne volin ništa rabotat' silon.
Nagrdi me Anđelika čerajuć' me u džardin.
Eto trpin, slušam i pravim se fin.

Da se mogu odma' dić' uzeo bi skale i kroz portelu bi na šufit.
Uši ki da nijesu moje, ki da san ih da na ofit.
Anđeliku slušati ne mogu, a muka mi se dić'.
Znam da bi na 'vi čas na mene bačila vode sić .

'Ajde 'ajde , a počini Ande.
'Ajde rakamaj i sjedi onđe.
Poslije ručka kad odspavam komatić poču u džardinić.
Nećeš me vala Anđelika sad odole dić'.

Pilo

Dva su velja pila u konobu našu bila.
Pila iz jednoga krša, tri kvintala svako.
Pa za'vati kačom, u bobilje siplji baš ovako
Toči, kao zlato iskri ulje s pila.
Kolk'o ga je majko mila.

Upra do Brajića, pa Cetinju na Pazar.
Vise late magaretu o samar baš ovako.
Dvije late rek'o mi je uzet' Velizar.

Zamijeniću malo ulja i uzet' ču dva vijenca suve ukljeve.
Za slavu ču uzet' krapa po košari da do kuće šklapa.
Pred ikonu zaštitnicu u molitvi što no ruke sklapa,
upaliću uljaricu da osvjetli i treperi.

Međaš

Bio sam smiren dok ne pođoh na opštinu.
Od tada sam stariji evo godinu.

Đavo me dig'o i kad krenuh put tamo.
A ne bi viđi nikad više 'odio onamo.

Naćera me muka i ono što se nijesan nada od susjeda.
Po sudova se vuć' i kod adbukata, ima li većega jada?

Bož'ju ti vjeru zadajen neće na moje međaše svoje mečat'
Za izgnat' istinu ja sad moran sudove plaćat'.
I 'oću vala neću mučat'.

Zbori sudija đe je to zapisato da je moje igda bilo?
Zarad komata karte što je nije, njemu se je moje snilo.

Od kad su se naše suđe na Drobni intivale, eto od kad.
Eto đe je zapisato još od tad'.
Vazda je moje bilo pa će i po' sad.

Vešta

Invitala san Mariju da mi veštu jednu skroji.
Znam učinjela bi ona da mi lijepo stoji.
Šćaše lijepu jednu učinjet' in vita.
O'kle ti ta vešta svako bi me pita.
A moraće veštu drug'č'e ađustat.
Mog'o bi se u nju moj Andrija inkantat.

Mare moja, znam da bi mi stojala ta tvoja vešta in vita.
Ma je mene po vas dugi dan rabotu činjet'.
Valja mi svaki dan u polje argat i doma fregat'.
Mare popušti taj ingvazd nemam se kad oko toga intrigat'.

Marija moja nije stađun od furešti.
Svi bi mi se doma čudili toj vešti.
Štetuj to malo konca od ingvazda.
Popušti je u struk biću ti zahvalna vazda.

Zelje na potrbušinu

Nešto mi je Špira u drob stislo.
Zavija ki vuk i drži se tamo đe ga je pritislo.

Stoji mu drob ki kopa.
Ne mogu ga slušat' i žuč mi se sveza u dva gropu.
U drugu ću kamaru iz ovija stopa.

Lijepo san spremila zelja na potrbušinu i kobasice.
Ijo je i 'lebom prismaka nemilice.
Već je Špiro moj za sjutra naručio makarule i mušnice.

Trčin oko njega, a ne smijen mu reć' da je prećera.
Jes' obrazu mi dva puna duboka p'jata je večera.

Kuća

Imao je malu ali praktičnu kuću.
On se brzo spremi gdje god da krene.
Kuća ko kuća, dom maleni koji odabereš.
Ali da imaš kuću koja sa tobom ide,
to mora da je puž, rak samac ili Petar
Ovo je priča o Petrovoj kući što na rame stane
Ponekad ga čitavim putem žulja,
pa Petar zastajkuje i popravlja
To mora da ga je pognuo kućni prag,
ili ga po vratu pritiska balkon.
Balkon sa pogledom u daljinu.
Niz gradske ulice ili na planinski put.
Ide Petar.
Gleda da nadje neko zgodno mjesto za svoju kuću.
Sa nadstrešnicom od plavog neba.
Zavali se tako u ležaljci na svom balkonu,
gledući u oblake i cvjetne livade koje je ostavio prošlo ljeto.
Tu pored njega dobroćudni kos što kljucia i briše kljun.
U daljini kreja obučena u lijepi ružičasti sako sa bijelim okovratnikom.
Krešti pokušavajući da pjeva.
Dlanom se šiti od sućevih zraka što se probijaju kroz oblake.
Usne tako uz cvrkut šumske ševe.
S muzikom koju najviše voli.
Probudi se umiven kišom.
Rukom crvenom od dodira jastuka od koprive.
Zagledan u nezaboravak plavi.

Sestre

Na kraju seoskog puta tamo đe zavrsava uzbrdica tračahu dvije djevojčice. Sestre koje ugledaše autobus i zastadoše Zadihao se stari plavi autobus i na kraju uzbrdice stade. Sestre zagledahu. Nije bilo autobusa u selu odavno. Stadoše da dodiruju autobus kao nekog velikog dobroćudnog plavog konja kojeg su upregli da vuče kola. Iz autobusa istrča gomila djece razdragane i vesele. Zatim tri monahinje i pogrbjeni vozač koji se pripremio da pljune i opsuje ali se suzdrža. Moramo malo stati, reče. Sestre se pomješaše sa ostalom djecom. Pobjegle su od maćehe, njeno troje djece i nemarnog pijanog oca, što se poslije posla napije, legne na kauč i hrče. Iznenada krenu autobus. Na zadnjem sjedištu starog plavog autobusa sjedale su sestre. Prvi put se voze autobusom. Sjede kao važni gosti i gledaju kroz prozor. Glad im se ugnijezdila u očima. Dvije kvrgave male zelene jabuke kotrljale su se po podu. Trljale su ih o rukav i grizle malim ugrizima k'o neke dame. Zaspase zagrljene i umorne U sumrak kroz prozor ugledaše rijeku i čobana kako tjera ovce. Djeca udjoše kroz veliku manastirsku kapiju. Nosila su neke male zavežljaje. Sestre nijesu imale ništa u rukama. Na vratima manastirskog konaka bila je drvena table, na kojoj je bilo ispisano Sirotište

Kasia

Umrla je sestra Kasia. Kaluđerica i pjesnjačica kao njena čuvena imenjakinja.
Kao mlada iskušenica nosila je crni veo preko glave radeći u bašti
Bila je i pčelarka i to najbolja.
Pričala je pčelama i pjevala im.
Kao najrevnosnija iskušenica trebalo je da ponese večeru igumaniji.
Bila je olujna noć. Igumanija je bila bolesna.
Iskušenica uze lončić vrućeg čaja od žalfije.
Potajno uze komad saća punog meda i stavi ga u šolju.
Uze nož, tanjur i jednu jabuku, svakodnevnu igumanijuvečeru.
Išla je iskušenica hodnikom pjevajući do igumanijine sobe.
Igumanija je bila u groznici i ležaše s osmjehom.
Iskušenica je zovnu, Majko!
Igumanija joj reče da pjeva.
Bila je zadnja nedelja velikog posta.
Obije su bile iscrpljene i gladne.
Iskušenica je gulila jabuku i pjevala.
Kad je bila mlađa takmičila se sa drugim iskušenicama koja će donijeti večeru igumaniji.
Kad bi ogulile jabuku i dale je igumaniji uzele bi kore i izašle napolje.
Tamo su potajno žvakale kore od jabuke.
Bilo je to vrijeme neposredno poslije rata kada nije bilo dovoljno hrane.
Iskušenica je dala igumaniji oguljenu jabuku.
Izvolite Majko.
Igumanija joj vrati jabuku i reče:
Pojedi je.
Ja ću jesti kore, da se podsjetim njihovog ukusa.
Kad se završi veliki post postaćeš kaluđerica reče igumanija.
Bićeš postižena i daćemo ti novo ime.
Što misliš o imenu Kasia?
Davno je to bilo, kad se rodila Kasia.
Sad je Kasia u kovčegu.
Ljudi dolaze u crkvu na liturgiju prije sahrane.
Kasija je umrla u svojoj monaškoj keliji.
Sa oguljenom jabukom na noćnom ormariću.
Oči su joj ostale otvorene kao dva duboka bunara.
Kao dva ogledala koja posmatraju svijet posljednji put.

Kolijevka

Voljena budi zemljo moja.
Predaka mojih kolijevko.
Vječna i dovijeka.
Nepresušni izvori tvoji,
i voda tvoja s krša.
Kad se napiješ jednom slobode k'o te vode.
Nema okova i lanaca dovoljno jakih,
da utamniče slobodu.
Svaki se udar pretvori u prkosni osmjeħ.
Udrite, udrite!
Nema te sile i golgote da bi rekli nemojte više.
Dok god ima krvi u nama,
i koliko god zemlja naša može popit'.
Đe god pogledam u nebo tamo će kliknuti soko,
i or'o suri što leti kroz vrleti naše.
Onaj što se vijori na barjaku našem ponositom,
crvenom ko krv naša.
Padaće barjaktari ponositi ko snoplje,
barjak će stjati uspravno i gordo zauvijek.

Čarobnjak ispod moje krede

Moje prvo sjećanje na porodicu je bilo kad sam imala možda četiri godine.

Ne znam, možda su mi samo rekli da je bilo tako.

To je bio dan kada smo ostali bez roditelja.

Ležali su na podu naše kuće pod bijelim pokrivačima.

Preskakala sam preko njihovih tijela kao da sam igrala neku dječiju igru.

Kuća je bila puna ljudi, susjeda i rođaka.

Došao je moj brat sa punom kantom svježeg mlijeka.

Uzeo me za ruku i našao mi malu stolicu.

Vidjela sam suze u njegovim očima i bilo mi je smiješno da ga vidim takvog.

Nakon mjesec dana od kako smo izgubili roditelje počela je da se rješava naša sudbina.

Pošto je brat bio već jak i imao skoro petnaest godina uzeli su ga naši rođaci.

Lukavi seljaci.

Pravi znalci, trebali su nekoga da im radi teške poslove na njihovom imanju.

A takođe su bacili oko na imanje našeg oca.

Seljak je lakom na zemlju.

Niko nije trebao nas, tri sestre.

Zamisli da te niko ne treba i da te svi zaobilaze.

Konačno opština je odlučila da bi bilo najbolje da nas tri pošalju u dom za nezbrinutu djecu.

Mogli su poštено reći: Djeco vodimo vas u sirotište

Bilo bi mi lakše to prihvatiti, iako nijesam ni znala značenje riječi sirotište.

Prvo sam bila radosna jer sam vjerovala da će da putujem negdje sa sestrama.

Putovali smo starim vojnim kamionom niz neravan put.

Vozač je zaustavio pored krčme na putu. Rekao je da čekamo druga kola.

Bilo nas je sedmoro u kamionu.

Stigla su mala kola.

Vozač reče: Ajde mala stigao je drugi auto.

Bile smo razdvojene i mnogo vremena poslije shvatila sam da smo poslane u tri različita sirotišta.

Konačno stigosmo.

Odvratna siva zgrada pored rijeke postala je moj novi dom.

Zamisli da te niko ne primjećuje, niko te ne treba.

S vremena na vrijeme bi se derali zovući na ručak ili večeru.

Ujutru bi mi starija djeca ukrala moju šolju sa mlijekom ili bi mi uzeli moj hleb sa marmeladom.
Nijesam imala ništa svoje osim glave jedne lutke koja je mogla da trepće očima.
Čak iako je bila samo istrgnuta glava ja sam se brinula o njoj i čuvala je ispod jastuka.
A kada bi se uveče svjetla pogasila ja sam se igrala mame i čerke.
U proljeće leptiri su voljeli da slijeci na moje rame.
Male kornjače bespomoćno okrenute na leđa čekale su da ih okrenem.
Voljela sam jjutarnju rosu i vlažnu zemlju, moj blok za crtanje.
Mokra zemlja je bila moja galerija na otvorenom gdje su sve moje lutke i životinje živjele kao srećna porodica.
Unezvjereni mravi i skakavci bili su moji vjerni posjetioci galerije.
Krenula sam u školu i počela sam da crtam u mojim sveskama.
Naučila sam da pišem i čitam i knjige su postale moj tajni svijet, moje uže za spašavanje, moj tajni prozor sa pogledom na horizont.
Vrijeme je prolazilo ali me niko nije primjećivao.
Konačno u četvrtom razredu neko me je primjetio.
Bio je sivi kišni dan. Učionica je bila u polumraku.
Velika zelena tabla je sijala čista.
Moja učiteljica me pozvala da izadjem do table.
Ko ti je nacrtao ovu lutku mala?
Rekla je ona držrći komad papira na kome sam crtala.
Nacrtala sam još ljepšu lutku na tabli.
Učiteljica je zapanjeno gledala u moje male ruke da vidi kako je čarobnjakizašao ispod moje krede.
Teško je povjerovala i rekla mi je: Idi mala na svoje mjesto.
Po prvi put čula sam za moje sestre u ljetu prije nego što su napustile Dom za nezbrinutiu djecu.
Proslavila sam četrnaesti rođendan u tom odvratnom sivom domu pored rijeke.
Bio je to dan kada su me posjetile sestre i odvele me u njihov novi dom.

Humka

Izrašće iz mene dub.
Primiće se iz očnjega vida.
I krenuti krošnjom put naviše.
Nadvisiće humku i napraviti hlad.
Sunčevih zraka snop kroz oblak i krošnju propašće nadamnom,
i prosuti se po vlažnoj mahovini.
Biću tu a neće me biti.
U sjećanju ponekad pomenuće da sam bio nekad.
Ćudljiv i krut.
Ljut na svijet koji nije sazdan za one koji odustaju.
U poznu jesen oživjeće me poljski miševi,
igrajući se skrivača po gomili lišća.
Konačno ću začutati i niko me neće pitati zašto.

Ptice zloslutnice

Jato zloslutnih crnih ptica.
Kljuca i čeprka po ognjištu našem drevnom.
Kljuca, kljuca.
Zloslutni pir u kući našoj razrušenoj.
U ritmu prvo polako pa pojača.
Zagluši zvukove jutra.
Žute im se kljunovi ko zubi prosjaka što nedeljom pred crkvom
s pruženom rukom čekaju milost.
Pustiš misliš otiće a one uporne.
Prave se dobroćudne.
I ne mare za larmu što se na njih diže.
Zloslutne crne ptice bježite mi s ognjišta drevnih.
Zadnje vam bilo svako zrno pozobano.

Klupa

Na kraju polja brijeg.
Na brijegu usamljenji cer.
Kvrgav nabijen zgusnitim crvenim godovima.
Ljut i stamen.
Ponekad orao suri odmara mirno na najvisočoj grani,
ili sivi soko leti okolo rašćerujući vrápce.
Niti je brijeg kamenit niti je ceru to pravi dom.
Vjetar ga nije mogao donijeti preko puta.
Možda su se djeca igrala žirovima,
ili ga je usamljeni putnik donio u džepu, igrao se i ispustio ga.
Potajno, naseli se cer i poraste tu.
Razgrana se i odomači.
Pod cerom je drvena teška klupa.
Ljeti je hladovina i tišina
Preko cvjetne poljane seže pogled na strme kamenjare
i cerovu šumu gore preko puta.
Prođem i iz daljine pogledam na klupu.
Učini mi se da tamo sjedi moj sin.

Smokva

Iz kuće kraj južnog zida.
Na prozor na gornjem spratu izvirila smokva.
Krenula da skupi svaku zraku svjetlosti.
Ukućana nema.
Prozorske grede prekrio je bršljan.
Penje se polako.
Ko zna koliko dugo i eto stiće do krova.
Treba mu još vremena.
Sa glavnih vrata izašla je mrgodna drača.
Stoji ko ljutiti gazda i neda unutra.
S ruku mu visi ogrozd kupina.
Ispred njega kao neki gost koji je upravo stigao stoji šipak,
razgranat i okičen crvenim pupoljcima.
Čeka da rascvjeta.
Raste dan.
Ukućana nema.

Ćutanje

Ćutanje kao odloženo kazivanje.
Čekanje prave riječi.
Pa ćeš onda reći
Biti licemjer ili strašljivac.
Je li to tvoj cilj?
Ne uvrijediti nikoga!
Ne zauzimati strane!
Ćutanje, ćutanje!
Slušaj!
Ne uzimaj strane!
Sačekaj, pogledaj okolo!
Budi siguran!
Što će reći ljudi?
Zvuči kao uputstvo za pranje osjetljivog veša.
Sa velikim upozorenjem.
Opasno po zdravlje!
Ili uputstvo, kako postati vaška.
I nakon svega budeš mrzovoljan i gadiš se sebi.
Lakše je reći u vrijeme kada treba reći.
Previše si tih!
Pretvaraš se da kažeš više čuteći.
Reci tu ruječ sad!
Neka opominje!

Vrata istine

Oni kucaju na vrata istine.
Zar je to potrebno?
Vrata istine su širom otvorena za svakog ko hoće da uđe.
Kucanje na ta vrata, je li to potrebno?
Možda su neugledna i uska ta vrata.
Pogrbi se čovjek i sagne.
Suočavanje sa istinom nije baš priyatno svaki put.
Pred istinom ustuknu mnogi.
Radije nebi prisustvovali tom događaju.
Potrče na siroke kapije laži, neistine i prevare.
Namame ih i upecaju blještavilo i širina.
Prožme ih neka milina.
Moraju pokucati na ta široka vrata.
Ulez se plača kad dođe vrijeme za to.
Gužva je pred tim vratima i čeka se, ali eto vole ljudi.
Ne mogu im dosaditi stvari sa kojim ne žele da se suoče.
Da ostave sve nelagode za sobom i izrastu u ono sto nijesu.

Srebrni trag mjeseca

Početak juna,
noć fino tkanog mjeseca.
Tragovi svjetlosnih zraka šire se po srebrnastoj vodi.
Vodena drhtava površina poput drhtaja našeg tijela.
Plutajuća svjetla.
Splavovi za naše snove.
Harmonija noćnih zvukova,
kao noćni razgovor.
Uklapamo se u to,
goli,
sami,
željni ljubavi.
Procvjetalici od dodira,
kao dva populjka lokvanja.
Otkrivamo tajne.
Naša noć otkrivanja i šaputanja.
Skriveni od pogleda.
Naivni i nevini osjećamo se sigurno.
Bezvremeni u snovima,
besramni u zeljama.
Toplinom naših tijela i zovom svijesti
klizimo sa stijena, kao vidre
plivamo do srebrnog traga mjeseca.

Bilješka o autoru

Nastasimir - Miško Franović, rođen je u Dubrovniku 1960. godine i stalno nastanjen u Petrovcu, Crna Gora. Studirao je turizam na fakultetu u Dubrovniku od 1980. do 1983. ali je napustio studije kako bi putovao po Evropi. Nakon putovanja i života u Londonu, vraća se u Petrovac i počinje raditi u turističkoj agenciji.

Piše od 1981. godine, a njegov prvi objavljeni tekst, kratka priča "Ledina", objavljena je u knjizi "Izvan koridora", koja je promovisana u junu 2010. godine.

Ova je priča odabrana kao jedna trideset najboljih kratkih priča na konkursu knjižare Karver iz Podgorice, u sklopu festivala knjige "Odakle zovem". Autor je svoju prvu knjigu objavio iste godine. Bila je to knjiga poezije "Paštrovska vila", nakon koje je uslijedio roman "London noću".

Godine 2011. objavljena je i zbirka kratkih priča "Dvorac".

Početkom 2024. godine autor planira izdati novu knjigu poezije pod nazivom "San" i knjigu poezije na engleskom "A Dream".

Knjiga poezije "San" napisana na engleskom jeziku (A Dream) obuhvata pjesme iz dva autorova prethodna djela, "Paštrovska vila" i "San".

Autorove pjesme objavljene su na više stranih jezika na stranim web sajtovima za promociju i čitanje poezije.

Sve autorove knjige su samostalno izdate i mogu se pronaći na crnogorskom portalu za kulturu, istoriju, baštinu i književnost www.montenegrina.net.